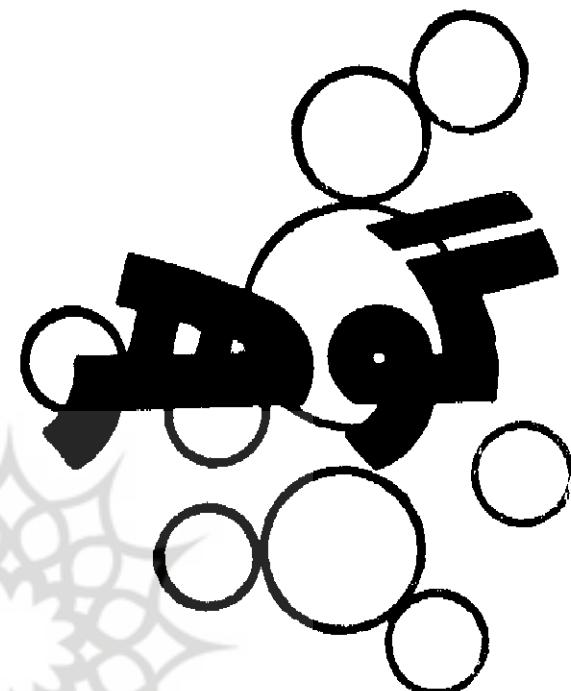

سال چهارم - شماره ۶ شهریور ماه ۱۳۵۰

میرسوزل: مرتفع کامران

اعلام خطر به وزارت آموزش و پرورش

پردازشگاه علوم انسانی و مطالعات تخصصی

و دیپلماتیانها

(۵)

کسانیکه ناشنون ، نمایت‌های گذشته را در باب تدریس زبان پارسی ، در دیستانها و
دیپلماتیانها و دانشکده‌ها ، خوانده و رشته سخن مارا دنبال کردند و در دست دارند ، اینکه
خوب نمیدانند . در شرکت پرسن ، باینچار سیده بودیم که دور نیست ، دیر باز و دید ، سددید
سنت قدیم و قدم شکسته ، شود و قدم شوم و فامبارک «شعر نو» و «موج نو» ۱ بصحنه کتابهای

۱ - سعدی ، نه میانان نه مردان ! خود ، میان این دو پدیده عصر جدید یعنی «شعر نو»
و «موج نو» سیار «المیاد» نه سقین را قبول دارند و دومن را رد میکنند .

درسی آموزشگاه های کشور راه جوید و پر ابر چشم ان پسران و دختران ایرانی قرار گیرد
نا آنرا بخوانند ، واگرتو انسنتند ، از پر کنند .

گویند : فرض محال محال نیست . اینکه چنین فرض کنم که خود خواهی و جسمارت
و بی پرائی و جلاعت نوپردازان و حق کشی و سماجست و بی انصافی و لجاجت مروجان و
مبلغانشان از یکسو ، و بی تفاوتی و غفلت و بی بندوباری و مسامه حت کارگر دانان و دست
اندر کاران امور آموزش و پرورش از سوئی دیگر ، زمانی ، با آن حد و نهایت و قوت و قدرت
بر می که چنین تصویری را ممکن سازد و چنین امری را از قوه ب فعل درآورد و سرانجام در پر
این یاشنه بچرخد که در کتابهای تدریسی ابتدائی و راهنمائی و متوسطه و عالی ، بجای
اشعار نخبه وزبدۀ شاعران بزرگ ایران که آیات فصاحت و بلاغت و فحامت و رشاقت است ،
آثار برگزیده نوپردازان و پروان موج نو را که رایات سنتی و سخافت و زشتی و فضاحت
است بگذارند و پسران و دختران ایرانی ناگزیر و ناچار از آن باشند که بعض شاهکارهای
لغز و بامغز شعر کهن ، بهم بافت‌های بی سروین شعر نورا بخوانند و از پر کنند و امتحان دهند .
پدران و مادران ایرانی که عصیت قومی و غیوت ملی و غرور میهنی دارند و تاروپود
لطیف و ظریف شعدری ، بارشههای رکوپی دل و جانشان پیچ و قاب خوده است و
نشسته سکرآور شراب ناب نظم پارسی ، درخون سرخ رگهای جهنده اندامهای پیکرشان
موج میزند و روان است ، باید ، از همه اکنوں ، بدانند که اگر بخشانی ناگزیده ، جریان حوادث
روزگار و گردش چرخ کحمدار چنین روزی شوم و وضعی میشوم را پوش آورد ، کتابهای
را که فرزندانشان ، بشبها و بروزها ، بر ابر میگذارند و میخوانند چلوبه و در آنها چه شعر
هائی و از کدامین شاعرانی بچاپ رسیده است ؟

مادران مقالت ، نمودارهای از این کتابهای مفروض (۱) بنا آن شعرهای نو ، رو
باروی شما خوانند گان «ماهnamه تحقیقی گوهر» که بمدت چهار سال مقالات متعدد مارا ، در
باب عزت و حرمت و قیمت و شوکت زبان پارسی خوانده اید ، بی تهییم و امیدواریم که این
ثارهای را به پسندید و بحد بگیرید و راست بدانید و هزل و شوخی نپندارید . بنا بر این پرده را
پیکسو میزیم و چنین روز و وضع و حالی را از پیش بشما مینهایم . یعنی کنید ، در آینده ای
نیزدیک ، باهمه دلستگی بمکتب قدیم و سنت قدیم شعر و ادب و فرهنگ ایرانزمی ، ناگزیرید
سیم وزر بدھید و اینگونه کتابها را بخیرید و بزیر بغل کودنان خود بگذارید و آنرا به
آموزشگاهها پفرستید . آموزگاران و دبیران و استادان مجبورند اینگونه اشعار را بشناسان
بیاموزند و برای دانش آموزان و دانشجویان یکه منظور بهم باشند گان آن اشعار را در نمی یابند
دست و پا کنند و معنائی بسازند . کودکان ناچارند آن اشعار را از پر کنند و امتحان دهند ،
هر چند بخاطر سپردن شعرهای کوتاه و بلند و فاقد معنی و مضمون و بی بحر و وزن و قافیه ،
عذابی الیم و نجی عظیم است .

خوانندگان این نکته راهم باید بدانند، این اشعار نووسرودهای موج نو ده چاپ خواهد شد ساخته و پرداخته تئشن ویاوه گوئی ومزاح و هزل سرائی و شوخی و زاز خائی مانیست. بلکه نسأ آنها از چند منبع و مرجع و مأخذ موثق و معتبر بدست آمداد است که یادکردن آنها از لحاظ مستندات تاریخی خالی از فایدتی نیست:

- ۱ - از کتابها و دفتر خائی که با نامهای جلدی عجیب و غریب و رسی خط هاوشکلهاي معوج و مفییب چاپ و نشر شده است و در پشت شیشه قفسه کتابخانه ها خاک میخورد و در یاره هریک از آنها . چندتن معرکه گیرزمهینه ساز و میدان دار صحنه پرداز ، بعنوان تحقیق شعر نو . ولی برای دسبت شهرت و تحصیل معیشت ، ضمن برنامه های مختلف ادبی رادیو و تلویزیون . و ذر مصالحه هائی له خود ترتیب میدهند ، بحث و نقد کرده اند و یا در صفحات ادبی روزنامه ها و مجله ها ، با نشر مقالاتی ، به ترویج و تبلیغ پرداخته اند .
- ۲ - از صحیحات ادبی هفتگی دور روزنامه کشیر الانتشار و خدمتگزار اطلاعات و کیهان که خود را هادی و هرشد جاهد و مروج و مبلغ شعرو ادب و هنر و فرهنگ و تمدن و اخلاق نزاد نوبن ایران بحسب میکنند !!
- ۳ - از مجلات مدعون و معمور تماشا و تلاش و ... که عهده دار تهذیب نفس و تنزید روح و تقویت فکر و تقویح خاطر و تشحیذ ذهن و تکمیل معرفت نسل معاصر کشورند !! پس ، شمانطور که یادشد ، همه این آثار ، بی استثناء ، از نصوص نشریات چاپی «پدیده های موج نو» و «جلوه های هنر روز» و «تجلیات ذوق نسل جدید» و «آنینه تمام نمای شعرو ادب معاصر» و «ادبیات روز» و «گلهای نوشکفته بوستان نیمازی» استخراج شده است که این روزها ، نزد کوشیده دنار ، بچشم میخورد و هویت و ماهیت آنها را ، یکی از معرفه گیران و میانداران سوشناس و زبان آور «گروه ادب معاصر» ، ضمن مصاحبه ای که با زمینه ساری و صحنه پردازی ترتیب داده بودند ، در صفحه ۹ ، شماره ۹۹۸۰ مورخ یکشنبه ۱۱ مهر ماه ۱۴۳۵ روزنامه کیهان بتفصیل شرح و بسط داده است . این مصاحبه ساختکنی بر استنی بسیار خواننده است و من ، بر سبیل تصادف ، بر آن وقوف یافتم و اگر بیم نبود که صفحات تذکر ماهنامه تحقیقی کوهر ، بر خیره ، گرفته شود ، همه آنرا ، از سرتایه بن ، در اینجا سیاوردم و نکات عبرت آور و شگفتی گستر و متناقض و متضاد آنرا ، یکان بیکان . از هم میشکافتم تاخوانندگان بدانند ، در قلمرو شعرو ادب زبان نظرپارسی معاصر و معاهد ما ، چه ناراستیها و ناروانیها و ناسزانیها گردش و جنبش دارد و استاد و محقق نامور شعرو ادب و نقاد و صراف نادر فریبنک و هنر امروز کیست ؟؟ و مایه منطق و پایه استدلال و اساس داوری او چیست ؟؟ بر استنی . بدیوانگی ماند آن داوری !!

از جند قدم پیرامونشان فراتر نمی‌ورد.

۴ - با تشكیل چند جلسه هفتگی و ماهانه و سالانه شعر خوانی در سخنرانی راجع به عمر نو و شاعران نوپرداز، در گوشه و کنار تهران (نه در نماد اقامه کشور پیش از ایران) و دست افغانی و پایکوبی گروهی دختران و پسران خام و بی خبر و دستخوش احساس و هوس.

۵ - با درست گرفتن یکی دو صفحه ادبی هفتگی چند روزنامه و مجله که فقط از اخبار اخبار مملکتی و جهانی و یا اقتصاد سیاسی و اجتماعی وزیر تو جهود مردم است نه سائل علمی و ادبی، و منحصر ساختن آن صفحات با شعار نو و موج دو

۵- باقرتیب دادن چند مصاحبه رادیوئی و تلویزیونی در همان و زیرزمینه و تحلیلی
شی و کیمی !! شعرنو و شاعران نوپرداز .

دیگر کار تمام است و دکان فرهنگ قدیم و قویم ایران . بطور کامل ، تخته شده و ملک شعرو ادب معاصر ، ششدانگ ، در تسخیر و تملیک شعر نو و شاعران نویزد از در آمد است و یا بقول مصاحبه کننده ، پروژم شرامروز در دست نسل ایشان است . ذهنی تصور باطل ، ذهنی خیال محال .

از زمان رود کی تاکمون ، بیش از دوازده قرن ، یعنی پرده‌یت بهزار و دویست سال ، میگذرد و در این مدت ، باندازه ریگ‌های بیابان و برگهای درختان . شاعر پارسی گوآمدۀ اند و رفته‌اندوش ساخته و پرداخته‌اند ولی با مرگشان و حتی در زمان حیاتشان ، نام و نشان واژشان خاموش و فراموش مانده است . تو گفتی که رستم زمادر نژاد . در این میان تنها چند تن توائیستند در این میدان کوس‌لمن‌الملکی بکوبند و رایت شکوهمند و سربلند شعردری را در دست گیرند که هنوز هم دارند و نازم‌ایمکه ربان پارسی زندۀ و پایانده است نیز خواهند داشت . پس سخن این مصاحبه کننده عالی ، باینکه پرچم شعر امروز در دست ایشان و نسل ایشان است ، ادعای تصرف و از دبره احلام و اضافت شیطانی بشمار آید نه افکار و اقوال رحمانی !! همه میدانند زیرهای بجاست له ایشان نیز بدانند که امروز هم ملک پنهان و سخن و سخنوری ، از کران تا کران . مسخر شهسوارانی است که دیوان اشعارشان ، بهره‌هفته‌وماه و سال ، مکرر در مکرر . بصور واشکال مختلف چاپ و نشر میشود و نام‌نامی و آثار گرامیشان پیوسته نقل محافل و نقل مجالس است . ذکر جمیلشان در افواه عوام افتاده و سخن‌شان در بسیار رمی‌زنند و قصبه‌الجیب حدیثشان را عمیجون شکر میخورند و رقیعه‌منشأشان را چوں گذانند در «جهان» . و شماره سخن‌های که در هر بار ، از یک اثرشان چاپ میشود ، صد یا ای۰ هیجده کتابهای و ذخیره‌ها و سخن‌های هایست که در این چیل سال اخیر از شعر نو و موج نو چاپ و منتشر شده است . تو خود حدیث مفضل بخوان از این مجمل . اگر باور ندارید باز بجایت له بگویم : «بدعی گر نکند فهم سخن آگو سروخشت . بتایراین رنج بیهوده می‌کشید و سرخ خود بیرون می‌زد و زحمت‌ما

اینک قسمتی از آن مصاحبه معنون و مطنطن را که بسخن امروزین مابستکی دارد
بخوانید :

سوال : شما بعد از امروز را چهار نوعی رکود می‌بینید؟

جواب : نه، نتوانی که من می‌بینم در کار انتشار شعر استند بروden شعر، حتمت این است که همچوئی و نشر شعر به دلائلی (۲۲) چهار رکود شده است.

سوال : کسانی که هنوز پرچم شعر امروز دردست شما و همنسانان شماست؟

جواب : (در اینجا بطوریکه جنده تصویر مصاحبه کننده در صفحه روزنامه نشان میدهد او با نگاه و فیدسوف همایاند گفته است) : بدله، (۲۳)... می‌توان گفت که هنوز (۲۴) پرچم شعر امروز در دست نسل هاست (!!) و اگر بگویند که در سالهای اخیر از این شاعران کمتر شعر منتشر شده است من می‌گویم که پاسخ شما را در پرسش اول داده ام.

ملحوظه نمیداد در این جوابها، تاچه حدگستاخی و بیپرواپی و خودخواهی و نیختگی و بی خبری نهادند است.

این شخص نمیداند که آنچه دردست او و همنسان اوت، چوب حراج میراث گرانهای شعروادب و فرهنگ تفاخرآمیز و غرور انگیز و ذوق و قریحة پاک و تابناک نسل قدیم ایرانست. ندعلم انجلاع و اعتلاء شعروادب و فرهنگ و هنرنسل زمان، اما...اما جوهردانش گیش و روح حق و عدل و دیده انصاف و قضا میخواهد تاکسی این حقیقت واقع را بهبیند و دریابد. مدعی کردن فیلم سخن کوهر و خشت! از این مصاحبه منصل و مطول، شعیین دوستی ای جواب «موجز و مختصر»، که در بالا یادشد و مشتی نسوند خروار است، ما را از آواردن نمود آن بی نیازه میسازد ولی از نکته گیران و موشکافان چشم دارید که این شماره روزنامه کیهان را بدست آورند و همذ این مصاحبه حیرت آور و عبرت گستر را بخوانند تابانند مولانا الاعظم محمد بلخی حق دارد آنجاکه فرماید:

چون غرض آید هنر پوشیده شد صدحباب از دل بسوی دیده شد.

خشم و شهوت مرد را احول کند زاستقامت روح را مبدل کند.

این مصاحبه نند ساده دل و خوش باور چنین انکاشته است که :

۱ - با تعدادی کتاب و دفتر و رسانه شعر نو و موج نو که در این چند سال اخیر طبع و نشر شده و قسمتی اعظم از آن بخوبی نرفته و بروی دست ناظم و ناشر مانده و قسمتی نیمه منت و مجان میان گروهی جوانان تازه خط و نا آشنای برآورده و مطالعه و تحقیق توزیع شده است.

۲ - باعده ای قلیل شاعر نوپرداز که شاعر دائره نفوذ ورسوخ نام و نشان و اثر شان

میدارید و باهمه ترکتازی و بلندپروازی شما را آن توشت و توان نیست که بعرصه سیمرغ راه
یابید و در آنجا بجولان درآئید.

اینک بجان سخن واصل مطلب بر میگردید . اگر خواهیم را که توپردازان کمتر، و
هر که کمتر ان توپردازی بیشتر، برای کتابهای درسی دیده اند تعبیر شود برنامه کارچنین
خواهد بود :

نیخت از احاطه حزم و اختیاط و جلوگرفتن از هیاهو و شکایت و غونما و عدم رضایت
پدران و مادران و ملائکدان بشعرو ادب و فرهنگ قدیم ، شعرهای را که بزبان ساده و روان
برای کودکان سروده اند و دور نیست امثال آن در آثار بزرگان متقدم و یا متاخر و چودنداشته
باشد در کتابهای چاپ میزند و بعد ، رفته رفته ، بجای بعضی از اشعار فصیح و بلیغ شاعران
بزرگ ، بعضی از شعرهای نو و موج نوراجانشین میگذرد و همینکه چشم و لوشها عادت گرفت ،
آنکه کاررا یکسره میسازند و همه اشعار کتابهای درسی را از انواع و اقسام شعرنو و موج
نو لبریز میکنند ، بطوطیکه پس از گذشت زمانی دراز ، دیگر برای فرزندان ایرانی ، نام
و نیشان خداوندان و شهرباران سخن دری ، مانند رودکی و اسدی و فردوسی و فرخی و
حقانی و انوری و سنائی و منوچهری و ناصرخسرو و نظامی و عطار و مولوی و خیام و سعدی
و حافظ و هزاران شاهکار آفرین دیگر ، گمنام و بیگانه باشد و رشته بیوند میان نسل جدید
و فرهنگ قدیم ، که یکی از قوائم وارکان دوام و بقای ملت و قومیت ایرانیست ، از هم
بگسلد و پاره شود .

در شماره آینده که میکوشیم آخرین مقاله باشد و انسان اله این بحث را بایان بخشد ،
قطعانی از «شعرنو» و «موجنو» درج میکنیم . این اشعار دور نیست همان گزینه و منتخب
آنرا شاعران توپرداز ویامشابه و مماثل آنها باشد که در کتابهای درسی آینده چاپ خواهد
نده خواهد گان ، پس از خواندن آنها بهتر خواهد یافت که پرچم شعر امروز که در دست
«مصاحبه کننده نادره گوی یادشده» و نسل او جای دارد از چه جنس و قماش است و
آیا چنین بیرقی مایه گرد تقریزی و سر بلندیست یا موجب زیونی و خواری؟؟

دیگر کل نیاید . دکتر نصرة الله کاسمی

